

2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı

DEĞERLER GAZETESİ

(TÜRK TELEKOM ORTAOKULU)

ÇEVREME DUYARLIYIM

DEĞERLERİME SAHİP ÇIKIYORUM

EDEP, SAYGI, NEZAKET

EDEP, SAYGI, NEZAKET

Adap kelimesi edep kelimesinin çoğuludur. Edep iyi ahlak, güzel terbiye, eğitim demektir. İnsan ilişkilerini düzenleyen ve kolaylaştıran yazılı olmayan toplumsal kurallara adap kuralları denir. İnsanın çevresindekilere karşı gösterdiği kibar, görgülü davranışlara nezaket denir. Nezaket sayesinde insanlar birbirleriyle çok daha iyi geçinirler. Nezaket gösteren insanlar toplumda “beyefendi” ve “hanımefendi” olarak tanınırlar.

Ailede, okulda, sokakta, yolculukta ve birçok sosyal ortamda uyulması gereken nezaket kuralları vardır. Biriyle karşılaşınca selamlaşmak, hasta ziyaretini kısa tutmak, güler yüzlü olmak, yapılan bir iyiliğe karşı teşekkür etmek nezaket kurallarından bazılarıdır.

İnsanlar bu kurallara uyarak çevresiyle uyum içinde yaşama imkânı bulurlar. Nezaket kurallarına uymak başkalarının hakkına saygı göstermektir. İnsanları kıran davranışlardan uzak durmak, ölçülü bir ses tonuyla konuşmak, çevreyi rahatsız edecek şekilde gürültü yapmamak, insanları sevmenin ve onların haklarına duyulan saygının sonucudur.

Nezaket kurallarından biri de kişisel mahremiyete özen göstermektir. Mahremiyet, kişinin özel yaşamının gizliliğidir. Bir insanın özel hayatını araştırmak, kişisel bir bilgisini başkalarıyla paylaşmak doğru bir davranış değildir. Mahremiyete karşı duyarlı olmak bir nezaket kuralıdır. Örneğin arkadaşımızın bir eşyasını izin alarak kullanmak, bize söylenen bir sırrı korumak, sosyal medyada bir fotoğraf paylaşmadan önce o fotoğrafta yer alan kişilerden izin istemek kişisel mahremiyetin bir gereğidir.

Müslümanlar insanların kişisel mahremiyetlerine saygı duyarlar. Başkalarının özel hayatlarını araştırmazlar. İnsanların mahremiyet alanıyla ilgili dedikodulardan uzak dururlar.

Yüce Allah (c.c.) “Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir.” buyurarak Müslümanları uyarmaktadır. (Hucurat Süresi 12. ayet)

EDEP, SAYGI NEZAKET

Nezaket kuralları temelde sevgi ve saygıya dayanır. Büyüklere, öğretmenlere saygı göstermek, sözlerini tutmak ve onları incitmemek toplumumuzda çok önemlidir. Bulduğumuz ortamları temiz ve düzenli kullanmak, ortak kullanılan eşyalara zarar vermemek, arkadaşlarımızı incitecek söz ve davranışlardan kaçınmak, selamlaşmak, izin alarak konuşmak yaşadığımız ortamı güzelleştiren nezaket kurallarıdır. Adap ve nezaket kurallarına dikkat edildiğinde herkes kendini değerli hisseder. Başkalarına sevgi ve saygı duyar. Toplumsal birlik ve bütünlük pekişir. Birbirini seven ve saygı duyan, iyilikte yardımlaşır kötülükten uzak duran bireylerden oluşan toplumları Yüce Allah da sever. Böyle bir toplum tüm insanlığa örnek olur. Bir ayette Yüce Allah “Siz, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah’a inanırsınız...”(Âl-i İmrân suresi, 110. ayet) buyurarak Müslümanların diğer insanlar için güzel örnek olma sorumluluğuna dikkat çekmektedir.

Misafir ağırlamak nezaket göstergesidir.

Tabağımıza
yiyeceđimiz
kadar yemek
almak.

Önümüzden
yemek.

Oturarak
yemek.

*Sofra Adabına
Uygun Davranışlar*

Ağzımızda
lokma var-
ken konuř-
mamak.

Başkalarını
rahatsız
etmeden
yemek.

Etrafımızda-
kileri sofraya
davet etmek.

İLETİŞİM VE KONUŞMA ADABI

İnsanlar arasındaki iletişimi sağlayan en temel yol konuşmadır. Konuşma insanların duygu ve düşüncelerini aktarmalarını, sevinç ve üzüntülerini paylaşmalarını sağlar. Konuşmak ve iletişim kurmak aynı zamanda bir ihtiyaçtır. Ailemizle, arkadaşlarımızla, öğretmenlerimizle, akrabalarımızla ya da çevremizdeki insanlarla konuşmak isteriz. Konuşurken kullandığımız ifadeleri, ses tonumuzu, hareketlerimizi doğru seçersek kendimizi daha iyi anlatabiliriz. İnsanları kırmadan, onlara değer verdiğimizizi hissettirerek konuştuğumuzda onlar üzerinde daha çok etkili oluruz. Bu nedenle çevremizle iletişimimizde konuşma üslubumuza ve konuşma adabına uygun davranmamız gerekir.

Konuşma adabına uygun davranmanın ilk şartı doğru sözlü olmaktır. Konuşmalarımızda yalandan uzak durmalı, dürüstlükten vazgeçmemeliyiz. Hz. Muhammed (s.a.v.) Müslümanı, “Dilinden ve elinden diğer Müslümanların güvende olduğu kimsedir.” şeklinde tanımlayarak doğru sözlü ve güvenilir olmanın önemine işaret etmiştir. Bizler de konuşurken kırıcı ve incitici tarzda konuşmamalı, kötü sözden ve kötü ifadelerden uzak durmalıyız. Konuşurken ifadelerimizi karşımızdaki kişinin anlayacağı şekilde seçmeliyiz. Bu şekilde konuşmak yanlış anlaşılmayı önler. Hz. Aişe (r.a.), Hz. Muhammed’in (s.a.v.) herkesin anlayabileceği şekilde açık konuştuğunu söylemiştir. Konuşurken sözü fazla uzatmamak ayrıca anlaşılmayacak kadar da kısa tutmamak gerekir. Böylece karşımızdaki kişilerin sıkılmadan bizi dinlemelerini sağlamış oluruz.

Toplum içinde gizli konuşmalar yapmak nezaket kurallarına uygun değildir. Hz. Muhammed (s.a.v.) “Eğer bir yerde üç kişi iseniz, kalabalığa karışmadıkça ikiniz ötekini bırakarak gizli bir şey konuşmasın. Çünkü bu, onu üzer.” buyurarak bu konuda Müslümanları uyarmıştır

EDEP, SAYGI, NEZAKET

Öğretmenimiz Tuğba ÖZTÜRK, öğrencilerimize edep, saygı, nezaket ile ilgili sunum yaptı.

